

Coolsingel⁸) en de Nationale Levensverzekering-Bank aan de Boompjes⁹) -, waren door hem ontworpen¹⁰). De oorzaak van deze specialisatie lag in de goede contacten in de financiële branche van Van der Heijden die 'meer taxateur dan architect'¹¹) was en dus de vele ontwerp opdrachten aan Van Nieuwenhuyzen toevertrouwde.

Het zou interessant zijn het totale oeuvre danwel alle bankgebouwen van Van Nieuwenhuyzen te bespreken, maar dit is ondoenlijk vanwege de uitgebreidheid van dat werk en het gebrek aan goed foto- en tekeningenmateriaal, dat samen met de gebouwen zelf tijdens het bombardement en de branden die volgden, verloren is gegaan¹²). Daarom zullen wij ons ertoe beperken het Hudighuis te beschouwen ten opzichte van enkele andere bankgebouwen, namelijk J. Verheul Dzn's Nederlandsche Handel-Maatschappij aan de Zuidblaak, waaraan Van Nieuwenhuyzen meegewerkt heeft¹³), en het gebouw van de Nationale. Van de Amsterdamsche Bank, die in deze bespreking ook op zijn plaats zou zijn, is helaas te weinig materiaal voorhanden om een goede vergelijking te maken. Vóór we echter zullen ingaan op de ontwikkeling die in deze gebouwen te volgen is, is het van belang een beeld te krijgen van de architectuur die de bredere context vormt van Van Nieuwenhuyzens werk. We zullen dan zien dat Van Nieuwenhuyzen zonder een ingrijpend vernieuwer te zijn, toch een originele bijdrage leverde aan de meer traditionele architectuur in het eerste kwart van de twintigste eeuw.

Dit was een tijd waarin de traditionele architectuur zich handhaafde, hoewel de Nederlandse architectuur hevig in beweging was: Berlages beursgebouw te Amsterdam (1898-1903)¹⁴) had sterke tegenstellingen opgeroepen. De architecten van de Amsterdamse School b.v. verzetten zich heftig tegen het naar hun mening ascetisch karakter van Berlages werk. Deze en andere vernieuwende architectuurstromingen hoeven nu niet uitgebreid behandeld te worden, want hierover is reeds voldoende literatuur. Het is echter sinds kort dat kunsthistorici aandacht schenken aan de op een traditionele manier verder bouwende architecten¹⁵). De activiteiten van deze architecten hadden zich sinds het begin van deze eeuw verschoven naar terreinen waarin moderniteit door de opdrachtgevers vaak niet op prijs werd gesteld: men denke aan warenhuizen en hotels¹⁶), en villa's¹⁷), bankgebouwen en kantoren van bedrijven¹⁸). Bij de warenhuizen en hotels resulteerde dit geregeld in een nogal barokke stijl waarbij de ornamentiek was ontleend aan